

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/69/2017
Identifikačné číslo spisu:	7610203923
Dátum vydania rozhodnutia:	28.02.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:7610203923.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a členov senátu JUDr. Heleny Haukvitzovej a JUDr. Danice Kočíčkovej, v spore žalobcu D. D., bývajúceho v D., zastúpeného advokátom JUDr. Ivanom Čurillom, so sídlom v Spišskej Novej Vsi, Fabiniho 11, proti žalovaným 1/ W. C. K., bývajúcemu v D. zastúpenému advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, so sídlom v Košiciach, Štúrova ulica č. 20, 2/ W.. C. A. bývajúcemu v W., zastúpenému advokátkou JUDr. Ľubomírou Bašistovou Virovou, so sídlom v Spišskej Novej Vsi, Zimná č. 62, 3/ W. I. O., bývajúcemu v D., o neplatnosť kúpnej zmluvy, vedenej na Okresnom súde Spišská Nová Ves zo dňa 4. septembra 2014 pod sp.zn. 2C/49/2010, o dovolaní žalovaného 1/ a žalovaného 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 9.decembra 2015 sp.zn. 1Co/1002/2014, takto

rozhodol:

- . I. Dovolanie o d m i e t a.
- II. Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves rozsudkom zo dňa 4. septembra 2014 č.k. 2C/49/2010-399 určil, že kúpna zmluva uzatvorená dňa 22. marca 2007 medzi predávajúcim D. D. a žalovaným 1/ ako kupujúcim, predmetom ktorej bol rodinný dom súp. č. XXX, v položke nehnuteľností zapísaný na liste vlastníctva č. XX., kat. územia D., je neplatná. Ďalej určil, že kúpna zmluva uzavretá dňa 28. marca 2007 medzi žalovaným 1/ ako predávajúcim a žalovaným 2/ ako kupujúcim ohľadom tej istej nehnuteľnosti, zapísanej na liste vlastníctva č. XXXX, kat. územia D. je neplatná a zároveň určil, že žalobca je výlučným vlastníkom uvedených nehnuteľností zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX, kat. územia D.. Žalobu vo vzťahu k žalovanému 3/ zamietol, žalovaného 1/ a 2/ zaviazal spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcovi na trovách konania sumu 5480, 24 € a žalovanému 3/ náhradu trov konania nepriznal. Súd prvej inštancie mal za to, že žalobca osvedčil naliehavý právny záujem na podanej žalobe tak vo vzťahu k určeniu neplatnosti právnych úkonov, ako aj k určeniu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Nebolo preukázané, že by žalobca uzatvoril kúpnu zmluvu slobodne, vážne, určite a zrozumiteľne, v dôsledku čoho dospel k záveru ohľadne jej absolútnej neplatnosti. Na základe absolútne neplatného úkonu nemohlo podľa záveru súdu prísť k platnému prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti od žalovaného 1/ na žalovaného 2/ a nebolo možné uvažovať o ochrane vlastníckeho práva

hoc i dobromyseľného nadobúdateľa. Rovnako nebolo možné za daného stavu uprednostniť požiadavku právnej istoty a ochrany práv nadobudnutých v dobrej viere pred zásadou, podľa ktorej nikto nemôže na iného previesť viac práv ako má sám. Žalobu vo vzťahu k žalovanému 3/ súd zamietol pre nedostatok pasívnej legitímácie, nakoľko žalovaný 3/ nebol účastníkom kúpnych zmlúv.

2. Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 9. decembra 2015 sp.zn. 1Co/1002/2014, odvolaniami napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konaniach žalovaného 3/ potvrdil; rozsudok vo výroku o trovách konaniach vo vzťahu žalobcu a žalovaných 1/ a 2/ v rozsahu zrušenia zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie; odvolanie žalovaného 3/odmietol a rozhodol, že vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 3/ žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného 1/ a žalovaného 2/ nie je dôvodné a odvolanie žalovaného 3/ bolo potrebné odmietnuť ako podané neoprávnenou osobou. Mal za to, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, ak dospel k záveru, že právne úkony (kúpno-predajné zmluvy), na základe ktorých mali žalovaní 1/, 2/ nadobudnúť vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam, sú neplatné, ktorý následne aj správne právne posúdil, ak určil, že žalobca je vlastníkom sporných nehnuteľností. Skonštatoval, že ani počas odvolacieho konania nedošlo k zmene skutkového, ani právneho stavu, preto odvolací súd poukázal na skutkové zistenia a na právne normy, ktoré uviedol súd prvého inštancie a v celom rozsahu sa s nimi stotožnil. Mal za to, že v predmetnej veci bol naliehavý právny záujem žalobcu na určovacej žalobe daný jej spôsobilosťou byť vkladom pre zmenu zápisu vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností tak, aby zodpovedal skutočnému stavu, nakoľko žaloba o určenie vlastníckeho práva je právnym prostriedkom vlastníka na ochranu svojho vlastníckeho práva. Základnými predpokladmi úspešnosti takejto žaloby sú preukázanie vlastníckeho práva žalobcu a preukázanie naliehavého právneho záujmu na žiadanom určení, pričom oba tieto predpoklady boli zo strany žalobcu splnené.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný 1/ a žalovaný 2/.

4. Žalovaný 1/ prípustnosť svojho mimoriadneho opravného prostriedku odôvodňoval ustanovením § 237 ods. 1 písm. d/ a písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku (zákon č. 99/1963 Zb. v znení noviel, účinný do 30.6.2016, ďalej len O.s.p.) a ustanovením § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Dôvodil, že v rámci tohto konania nebolo možné rozhodnúť o určení vlastníckeho práva žalobcu, nakoľko v rámci adhézneho konania už bolo právoplatne rozhodnuté o jeho nároku na náhradu škody, ktoré podľa neho predstavuje res iudicata, teda o danej veci už nemôže rozhodovať súd v inom samostatnom konaní. Namietal, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom postupom odvolacieho súdu tým, že posúdil vec podľa ustanovenia právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité poukazujúc na aplikáciu ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka s absenciou tomu prechádzajúcej výzve adresovanej účastníkom konania, aby sa k jeho možnému použitiu vyjadrili. Podľa žalovaného 1/ rozhodnutie o tom, či neplatnosť právneho úkonu bude posúdená podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, alebo podľa § 39 Občianskeho zákonníka, má zásadný význam pre rozhodnutie súdu o žalobe žalobcu. Ďalej namietal nedostatočné odôvodnenie a nezrozumiteľnosť odôvodnenia oboch rozhodnutí súdov nižšej inštancie, nakoľko podľa neho nedávajú odpovede na zásadné otázky týkajúce sa neplatnosti napadnutých právnych úkonov, nedostatku naliehavého právneho záujmu na strane žalobcu a vplyvu odsúdenia žalovaného v 3. rade na posúdenie platnosti úkonov v občianskoprávnom konaní.

5. Žalovaný 2/ prípustnosť svojho dovolania odôvodňoval s poukazom na ustanovenie § 237 ods. 1 písm. d/ a f/ O.s.p. a ustanovením § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Rovnako ako žalovaný v 1. rade poukázal na nedodržanie postupu odvolacieho súdu v zmysle ustanovenia § 213 ods. 2 O.s.p., nakoľko súd prvej inštancie rozhodol vo veci samej aplikáciou § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pričom odvolací súd posúdil vec v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Ďalej namietal nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, ako aj rozhodnutia odvolacieho súdu, nakoľko neposkytujú jasné a zrozumiteľné odpovede na relevantné právne a skutkové otázky súvisiace s ich obranou proti nároku uplatnenému žalobcom, a to najmä vo vzťahu k otázke rozporného posúdenia dôvodov neplatnosti sporných kúpnych zmlúv, ohľadne námietky prekážky res iudicata, námietky

nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení a námietky ochrany dobrej viery dobromyseľného nadobúdateľa. V spojitosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 237 ods. 1 písm. d/ O.s.p. žalovaný 2/ vyčítal súdom oboch stupňov nesprávne posúdenie prekážky litispendencie, ktorú tvorilo trestné konanie vedené proti žalovanému 3/, v rámci ktorého si žalobca uplatnil právo na náhradu škody v peniazoch s poukazom na právoplatný trestný rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 1T/73/2008 zo dňa 17. apríla 2009, na základe ktorého mu bola aj priznaná. Podľa neho v dôsledku rozhodnutí oboch súdov nižšieho stupňa nastal taký právny stav, kedy za totožných skutkových a právnych okolností bol žalobca odškodnený duplicitne na základe dvoch samostatných právoplatných a vykonateľných rozhodnutí vydaných v dvoch samostatných súdnych konaniach. V zmysle vyššie uvedeného žalovaný 2/ má za to, že uplatnenie nároku na náhradu škody v trestnom konaní tvorí prekážku začatého konania vo vzťahu k následne uplatneného nároku na náhradu škody z toho istého skutku v občianskom súdnom konaní. Právoplatné rozhodnutie súdu v trestnom konaní o uplatnenom nároku na náhradu škody predstavuje prekážku res judicata vo vzťahu k rozhodnutiu o náhrade škody z toho istého skutku v občianskom súdnom konaní. Do pozornosti dal ustanovenie § 442 ods. 3 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa škoda uhrádza v peniazoch a ak je to účelné a možné, tak uvedením do predošlého stavu. V zmysle uvedeného poškodený má právo rozhodnúť sa o spôsobe náhrady škody a tiež, či si nárok na náhradu škody uplatní vo vedenom trestnom konaní alebo v samostatnom občianskom súdnom konaní. Priznaním peňažnej náhrady škody vo výške kúpnej ceny sporných nehnuteľností trestný súd musel dôjsť k záveru, že vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam na žalovaného 1/ muselo byť platne prevedené, no žalovaný 3/ nevyplatil žalobcovi utŕženu kúpnu cenu, čím žalobcovi vznikla škoda. Podľa žalovaného 2/ trestný súd vyvodil, že žalobca nie je vlastníkom sporných nehnuteľností, v dôsledku čoho mu priznal adekvátnu náhradu kúpnej ceny. Okrem iného žalovaný 2/ namietol nedostatok naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení s tým, že odvolací súd sa s tým vypořiadal len strohým a všeobecným poukázaním na spôsobilosť určovacej žaloby byť vkladom pre zmenu zápisu vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností. Ďalej namietal nedostatočné zaobranie sa odvolacieho súdu sa s jeho námietkou ochrany dobrej viery ako dobromyseľného nadobúdateľa. Podľa neho v prípade akceptácie názoru súdov, že kúpna zmluva zo dňa 22. marca 2007 je absolútne neplatným právnym úkonom, nastane situácia kedy ústavný princíp ochrany dobrej viery jeho ako žalovaného 2/ a nepochybne dobromyseľného nadobúdateľa predmetných nehnuteľností pôsobí proti ústavnému princípu ochrany vlastníckeho práva žalobcu ako pôvodného vlastníka. Na prípadnej neplatnosti vyššie uvedenej kúpnej zmluvy medzi právnymi predchodcami on nenesie žiadny podiel. Kúpnu zmluvu zo dňa 22.03.2007 uzavrel v dobrej viere s tým, že vlastníctvo sporných nehnuteľností svedčilo v prospech žalovaného 1/, čo bolo potvrdené aj v štátom vedenej evidencii. Vo veci ochrany dobrej viery v prípade nadobudnutia nehnuteľností od nevlastníka sa odvolal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6 Cdo/221/2010, ktorý priznal relevanciu ochrane dobrej viery tretej osoby, ak táto osoba pri nadobúdaní vlastníctva koná v dôvere v správnosť údajov zákonom zriadeného vecného registra (katastra nehnuteľností) o tom, že prevodca je vlastníkom prevádzaných nehnuteľností. Ohľadne nedostatočného odôvodnenia namietal aj to, že súdy nedali jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na to, či svoje skutkové závery založili na zistení, že žalobca kúpnu zmluvu skutočne nikdy nepodpísal, alebo na zistení, že ju podpísal, teda ento úkon urobil, avšak tento právny úkon nemá z konkrétneho dôvodu náležitosti vyžadované zákonom pre jeho platnosť.

6. Žalobca sa k podaným dovolaniam vyjadril a uviedol, že súdna ochrana právneho úkonu, ktorý bol urobený na základe trestného činu alebo v súvislosti s ním, nepatrí. Takýto právny úkon je neplatný, nakoľko obchádza zákon a je v rozpore s dobrými mravmi. Vzhľadom na to obidve podané dovolania považuje za nedôvodné a navrhol ich zamietnutie a priznanie mu trov dovolacieho konania.

7. K vyjadreniu žalobcu sa vyjadril žalovaný 1/. Podľa neho je nesporné, a žalobcovo vyjadrenie to len potvrdzuje, že si uplatnil škodu spôsobenú mu trestným činom W. v trestnom konaní a túto škodu si uplatnil vo výške kúpnej ceny, ktorá bola žalovaným 1/ za nehnuteľnosti žalobcu vyplatená ako kúpna cena. Nakoľko mu bol ním uplatnený nárok právoplatným rozhodnutím súdu v trestnej veci v adhéznom konaní právoplatne priznaný, ide o res judicata, pričom žalobca bol oprávnený disponovať svojim návrhom na náhradu škody, teda kedykoľvek mohol vziať v trestnom konaní uplatnený nárok späť,

alebo ho vôbec neuplatňovať.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“, „dovolací súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok účinný od 1. júla 2016 (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podali včas strany sporu, v ktorých neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpené v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), skúmal prípustnosť a dôvodnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP).

9. Vzhľadom k tomu, že dovolanie žalovaného 1/ bolo podané dňa 22. februára 2016 a žalovaného 2/ bolo podané dňa 29. februára 2016, pred 1. júlom 2016, t.j. za účinnosti O.s.p., dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 CSP (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované), a procesnú prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ustanovení § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

10. Žalovaní 1/, 2/ dovolaním napadli potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozhodnutí uvedených v § 238 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., voči ktorým bolo dovolanie prípustné.

11. V danej veci by podané dovolanie bolo prípustné, iba ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p. Dovolatelia procesné vady konania uvedené v ustanoveniach § 237 ods. 1 písm. a/ až c/ a e/ a g/ O.s.p. nenamietali a vady tejto povahy v dovolacom konaní ani nevyšli najavo.

12. Žalovaní 1/, 2/ zhodne vo svojich dovolaniach tvrdili, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 ods. 1 písm. d/ O.s.p. Uvedené ustanovenie dopadá na prípady, v ktorých súd rozhodol napriek tomu, že mu v tom bránila prekážka veci právoplatne rozhodnutej (§ 159 ods. 3 O.s.p.) alebo prv začatého konania (§ 83 O.s.p.).

13. Prekážka rozsúdenej veci (res iudicata) patrí k procesným podmienkam a jej zistenie vedie v každom štádiu konania k zastaveniu konania. Táto prekážka nastáva vtedy, keď sa má v novom konaní prejednať tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, resp. vedie sa konanie a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb.

14. Žalovaní 1/, 2/ videli danú vadu v tom, že žalobcovi bola priznaná náhrada škody už adhéznom konaní, pričom uvedená skutočnosť predstavuje prekážku začatého konania, ak žaloba v občianskom súdnom konaní bola podaná až potom, keď už bol urobený návrh na prisúdenie náhrady škody v trestnom konaní (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Obo/34/2008 zo dňa 27. februára 2009). Podľa oboch žalovaných 1/, 2/ je neprípustné, aby bolo o nároku žalobcu rozhodnuté duplicitne v rámci dvoch odlišných konaní.

15. Rozsudkom č.k. 1T 73/2008-1221, zo dňa 17. apríla 2009, ktorý nadobudol právoplatnosť 24. septembra 2012 v spojení s opravným uznesením zo dňa 20. mája 2009, bola žalovanému 3/ okrem iného uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi (poškodenému) sumu vo výške 29 874,53 €, predstavujúcu náhradu škody v rámci adhézneho konania. V konaní vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves sp.zn. 2C/49/2010 ide o žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu a určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Dovolací súd v danej veci musí konštatovať správnosť právneho záveru odvolacieho súdu s tým, že predmetom tohto konania nie je nárok na náhradu škody, ale vyslovenie určenia vlastníckeho práva a neplatnosti právneho úkonu. S poukazom na vyššie uvedené tiež uvádza, že v danom prípade sa nejedná o tú istú vec, nakoľko predmet konania je vymedzený odlišne, pričom nie je možné použiť analógiu v spojitosti s uvedením do predošlého stavu, nakoľko určenie neplatnosti právneho úkonu a určenie vlastníckeho práva nie je možné pod dané subsumovať. Ďalej nie je ani zhoda ohľadne totožnosti účastníkov konania, nakoľko v trestnom konaní figuroval iba žalobca v pozícii poškodeného a žalovaný 3/ v pozícii obžalovaného.

16. Námetka žalovaného 1/, 2/ o existencii vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. d/ O.s.p. je preto nedôvodná.

17. Žalovaný 1/ a rovnako žalovaný 2/d'alej namietali , že konania bolo zaťažené vadou v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

18. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia je taký nesprávny, procesné ustanovenia porušujúci postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a v konaní uplatňovať (realizovať) procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Ide najmä o právo predniesť (doplniť, či doplňovať) návrhy, vyjadriť sa k rozhodným skutočnostiam, k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo so súhlasom predsedu senátu dávať v rámci výsluchu otázky účastníkom (svedkom) a právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy, vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci (čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj § 101 ods. 1, § 117 ods. 1, § 123, § 118 ods. 1, § 126 ods. 3, § 131, § 211, § 215 O.s.p.).

19. Dovolatelia svoju argumentáciu o existencii vady v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. založili v prvom rade na tvrdení, že odvolací súd svoje rozhodnutie založil na iných právnych záveroch ako súd prvej inštancie, ku ktorým sa nemali možnosť vyjadriť.

20. Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 213 ods. 2 O.s.p. uvádzal, že ak je odvolací súd toho názoru, že sa na vec vzťahuje ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie vo veci rozhodujúce, vyzve účastníkov konania, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

21. Použitie ustanovenia § 213 O. s.p. odvolacím súdom znamená, že nárok treba posúdiť alebo podľa celkom iného právneho predpisu, ako ho posúdil súd prvej inštancie, alebo síce podľa toho istého právneho predpisu, ako ho posúdil súd prvej inštancie, ale podľa iného ustanovenia (iného paragrafu alebo iného jeho odseku). To je prvá zákonná podmienka, ktorá musí byť splnená. Právnym predpisom (alebo aj zákonným ustanovením), ktorý pri doterajšom rozhodovaní nebol použitý, je právny predpis (zákonné ustanovenia), o ktorého výklad a použitie nežiadala v priebehu konania žiadna zo sporových strán. Druhou zákonnou podmienkou, ktorá musí byť splnená súčasne, je, že toto iné zákonné ustanovenie je pre rozhodnutie veci rozhodujúce. Ustanovenie právneho predpisuje pre vec rozhodujúce vtedy, ak odvolací súd mieni toto ustanovenie urobiť právnym základom pre rozhodnutie vo veci samej, t.j. je toho názoru, že skutkový stav zistený súdom prvého stupňa alebo po doplnení dokazovania odvolacím súdom treba subsumovať pod určitú právnu normu alebo súbor právnym noriem. Podľa názoru niektorých autorov postup podľa ustanovenia § 213 O.s.p. neprichádza do úvahy, ak sa odvolací súd rozhodol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť, ale z iných právnych dôvodov. Výsledok konania je totiž totožný s výsledkom konania pred prvoinštančným súdom a v takom prípade by bolo zložité vyvodzovať zo zmeny právnej kvalifikácie situáciu, v ktorej došlo k odňatiu možnosti konať pred opravným súdom. (pozri: Mazák, J. Komentár k Občianskemu súdному poriadku č. 99/1963 Zb. § 213. Bratislava : ASPI, 2009.)

22. Z obsahu spisu vyplýva, že v prejednávanej veci súd prvej inštancie odôvodnil svoje rozhodnutie vo veci určenia neplatnosti kúpnej zmluvy uzavretej dňa 22. marca 2007 medzi žalobcom ako predávajúcim a žalovaným 1/ ako kupujúcim ustanovením § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka a v dôsledku toho určil aj absolútnu neplatnosť kúpnej zmluvy zo dňa 28. marca 2007 uzavretej medzi žalovaným 1/ ako predávajúcim a žalovaným 2/ ako kupujúcim.

23. Odvolací súd v svojom potvrdzujúcom rozsudku neplatnosť kúpnej zmluvy zo dňa 22. marca 2007 právne posúdil s uplatnením § 39 Občianskeho zákonníka a následne mal za to, že na základe absolútne neplatného právneho úkonu nenadobudol vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam ani žalovaný 2/, nakoľko právny úkon urobený v rozpore so zásadou, že nikto nemôže previesť viac práv než sám má, je

neplatný pre nemožnosť plnenia podľa § 37 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

24. Dovolací súd z uvedeného dospel k záveru, že v danom prípade nejde o prekvapivé rozhodnutie, tak ako bolo definované napr. v rozhodnutí najvyššieho súdu sp.zn. 3 Cdo 76/2014, ale v danom prípade krajský súd dospel k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie v základnej právnej otázke platnosti zmlúv (z pohľadu platnosti právnych úkonov), teda nepoprel správnosť odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, ale rozšíril dôvody potvrdenia o ďalšie (obdobne napr. I. ÚS 411/08).

25. V tomto prípade preto nebolo povinnosťou odvolacieho súdu vyzvať strany konania, aby sa k aplikácii ustanovení Občianskeho zákonníka, ktoré uvádza podmienky (ne)platnosti právneho úkonu, vyjadrili, a preto, ak to odvolací súd neurobil, neodňal stranám sporu, ich procesné práva.

26. Dovolatelia ďalej videli odňatie možnosti konať pred súdom v tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo dostatočne odôvodnené a preto nepreskúmateľné.

27. K tejto námietke dovolací súd odkazuje na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015 publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.

28. V zmysle citovaného stanoviska bola vada nepreskúmateľnosti rozhodnutia namietaná dovolateľmi považovaná za tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá však v súlade s doterajšou konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu prípustnosť dovolania nezakladala (pozri napr. sp.zn. 3 MCdo 16/2008 a 6 Cdo 84/2010, 5 MCdo 10/2010, 3 Cdo 166/2012, 4 Cdo 107/2011).

29. Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch mohla nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladať vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., a to napríklad ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahovalo vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie malo také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížila k „justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009). Po preskúmaní spisu dovolací súd nezistil, že by v prejednávanej veci bol dôvod pre uplatnenie (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016.

30. Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) spĺňalo kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p.(§ 211 O. s.p.) z hľadiska formálnej štruktúry a obsahovalo aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, pričom odvolací súd sa náležitým spôsobom zaoberal aj odvolacou argumentáciou dovolateľov. Námietky, ktoré dovolatelia v tomto smere voči odôvodneniu rozhodnutia vzniesli sú len vyjadrením ich nespokojnosti s výsledkom konania a nesúhlasu s tým, ako súdy hodnotili jednotlivé skutkové okolnosti ústiace v autoritatívny spôsob určenia neplatnosti kúpnej zmluvy. Takéto námietky však nie sú presvedčivou bázou pre tvrdenia o nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu a sami osebe bez ďalšieho nemohli založiť vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť skutkových a právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo nezakladá prípustnosť dovolania. Dovolanie nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávnych (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) väd. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti

alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

31. Prípustnosť dovolania podľa stabilnej judikatúry najvyššieho súdu nezakladalo (a účinky umožňujúce meritórny dovolací prieskum nevyvolávalo) ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (viď najmä judikát R 54/2012, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

32. Keďže v danom prípade prípustnosť dovolaní nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p., najvyšší súd dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné.

33. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

34. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.